

Materiały Szkoleniowe
Moduł Piecza Zastępcza

Rola i zadania sądu rodzinnego oraz kuratora w pieczy zastępczej

A.Prusinowska-Marek

WŁADZA RODZICIELSKA

Prawa i obowiązki, które mają względem osoby małoletniej jej rodzice. Co do zasady władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom.

W Polsce władzę rodzicielską regulują przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 92–112 k.r.o.).

Sądem właściwym do rozpoznawania spraw opiekuńczych jest sąd opiekuńczy (wydział rodzinny i nieletnich w SR lub wydział cywilny w SO (rozwód/separacja)

WŁADZA RODZICIELSKA

- ZAKRES

- PIECZA NAD DZIECKIEM (ART.95 K.R.O.)
- ZARZĄD MAJĄTKIEM DZIECKA (ART.95 K.R.O.)
- REPREZENTACJA DZIECKA (ART. 98 K.R.O.)

INGERENCJE SĄDU WE WŁADZĘ RODZICIELSKĄ

- **ograniczenie władzy** (zarządzenia opiekuńcze)
art.109 k.r.o. „Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wyda odpowiednie zarządzenia”.
- **zawieszenie władzy**
art.110 k.r.o. przemijająca przeszkoda w wykonywaniu władzy
- **pozbawienie władzy**
art. 111 k.r.o. obligatoryjne przesłanki: trwała przeszkoda/nadużywanie władzy/rażące zaniedbania
fakultatywna przesłanka : § 1a !!!

WŁADZA RODZIELSKA

PIECZA ZASTĘPCZA
ART.109 §2 PKT.5 K.R.O.

WŁADZA RODZ.	ART.109 K.R.O.	ART.110 K.R.O.	ART.111 K.R.O.
PIECZA	+/-	-	-
ZARZĄD MAJĄTKIEM	+	-	-
REPREZENTACJA	+	-	-

OPIEKA PRAWNA

OPIEKUN

ZASTĘPCZY/PRAWNY/USAMODZIELNIENIA

SKŁADNIKI WŁADZY RODZICIELSKIEJ	OPIEKUN ZASTĘPCZY	OPIEKUN PRAWNY	OPIEKUN USAMODZIELN.
PIECZA	+	-/+	?
ZARZĄD MAJĄTKIEM	-	+	?
REPREZENTACJA	- / - +	+	?

ORZECZENIE SĄDU NP.W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z LECZENIEM LUB EDUKACJĄ

A KONTAKTY?

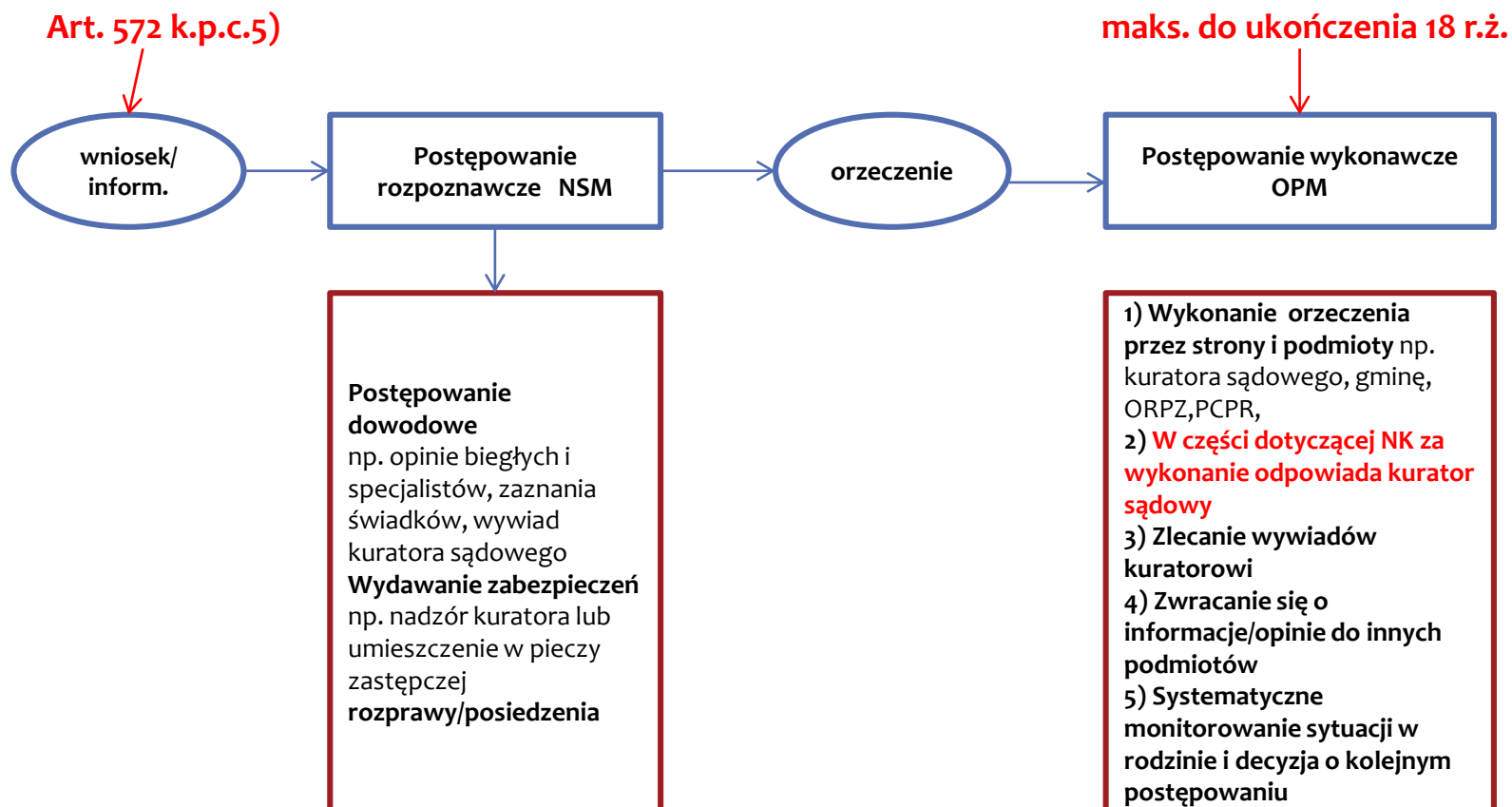
ART.113 K.R.O.

niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów

WŁADZA RODZICIELSKA

WŁADZA RODZ.	ART.109 K.R.O.	ART.110 K.R.O.	ART.111 K.R.O.
PIECZA	+/-	-	-
ZARZĄD MAJĄTKIEM	+	-	-
REPREZENTACJA	+	-	-
KONTAKTY	+	+	+

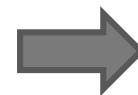
POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM

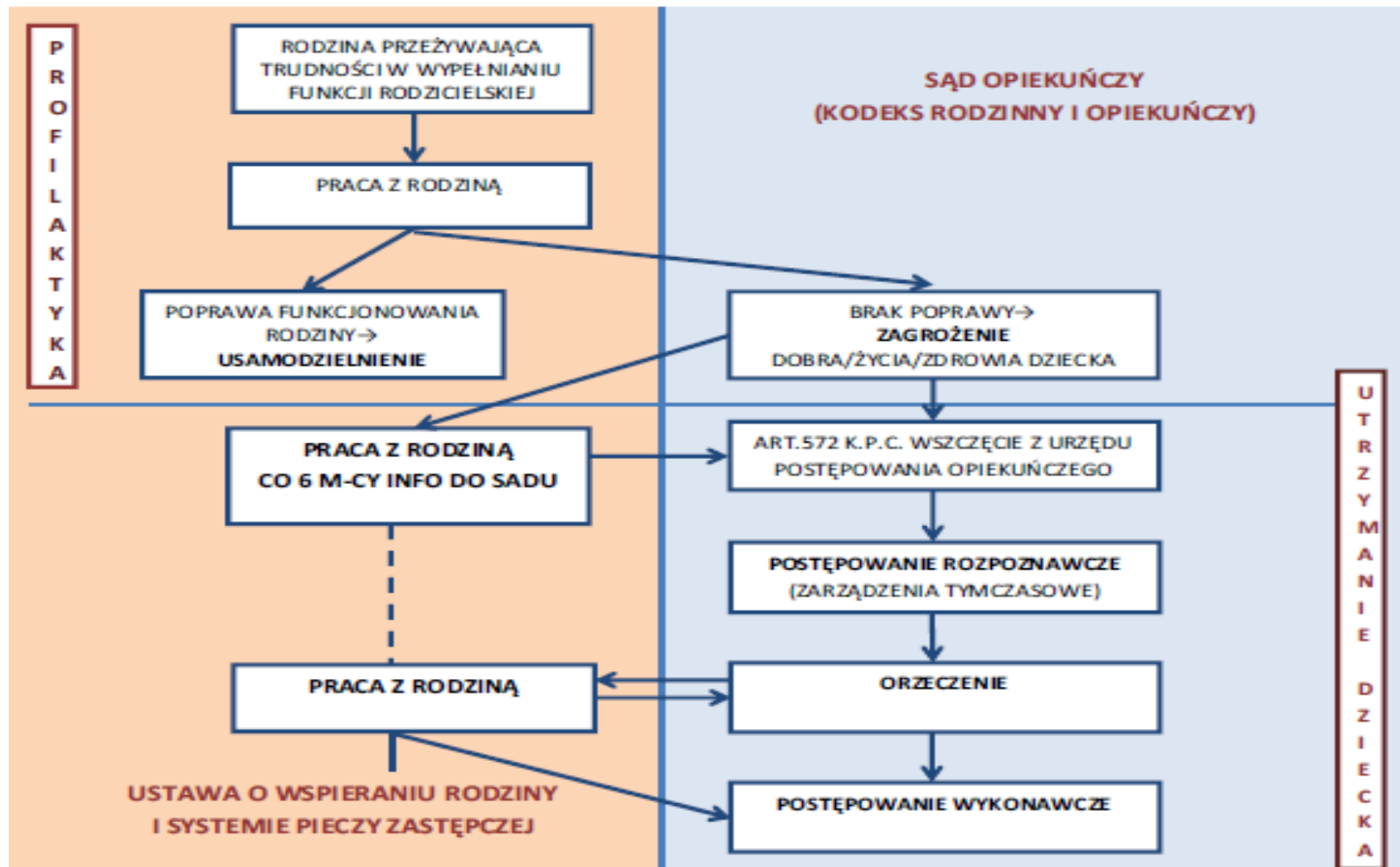
ART. 572 K.P.C.

§ 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

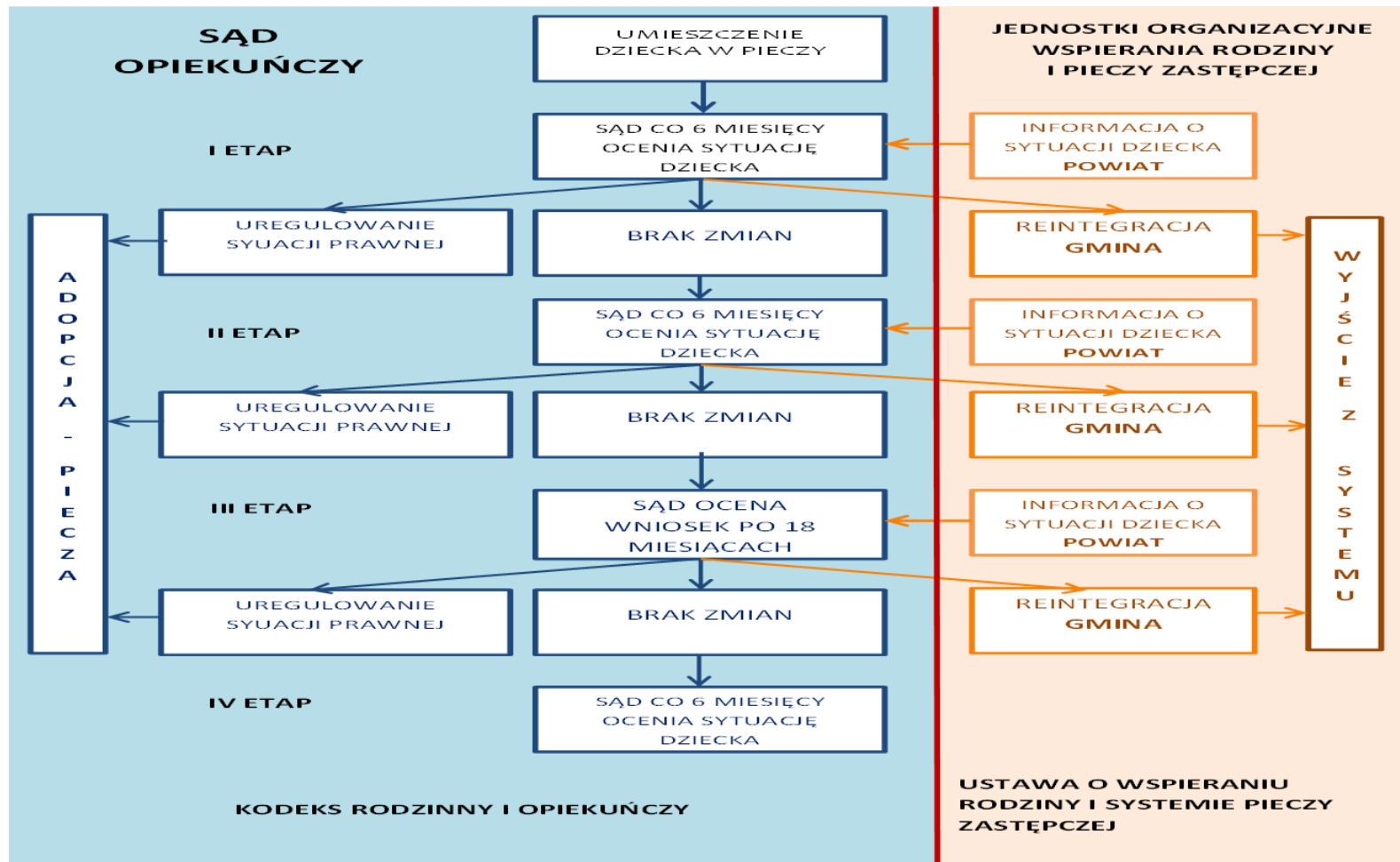
§ 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

ROLA/POZYCJA SĄDU I PODMIOTU ZATRUDNIAJĄCEGO ASYSTENTA

ROLA/POZYCJA SĄDU I ORPZ/DYREKTORA PLACÓWKI

OBOWIĄZKI ASYSTENTA (PIECZA)

- opracowanie planu pracy z rodziną (art.15 ust. 1 pkt.2 u.w.r.)
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (art. 15 ust.1 pkt.15 u.w.r.)
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach (art.15 ust.1 pkt.17 u.w.r.)
- udział w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej
- zawiadomienie sądu opiekuńczego o potrzebie wszczęcia postępowania opiekuńczego z urzędu (art. 572 § 2 k.p.c.)

OBOWIĄZKI KOORDYNATORA (PIECZA)

- opracowanie planu pomocy dziecku (art.77 ust.2 pkt.2 u.w.r.)
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną (art.77 ust.2 pkt.5 u.w.r.)
- zawiadomienie sądu opiekuńczego o potrzebie wszczęcia postępowania opiekuńczego z urzędu (art. 572 § 2 k.p.c.)

OBOWIĄZKI ORPZ/DYR.PLACÓWKI (PIECZA)

- [co 6 miesięcy] Informacja o całokształcie sytuacji osobistej dziecka oraz o sytuacji rodziny dziecka (art. 47 ust.5 u.w.r.)
- [co 3/6 miesięcy] Opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy (art. 131 ust. 2 u.w.r.)/ wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy (art. 136 ust. 2 u.w.r.)
- [po 18 miesiącach] wniosek wraz z uzasadnieniem i opinia gminy o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej (art. 47 ust. 7 u.w.r.)/ celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny lub przysposobienia (art.100 ust 4a u.w.r.)
- [ORPZ gdy ustaną powody umieszczenia] informacja o możliwości powrotu dziecka do rodziny (art. 47 ust. 6 u.w.r.)
- Art. 572 k.p.c.

POZYCJA I ROLA OPIEKUNA ZASTĘPCZEGO W POSTĘPOWANIU WYKONAWCZYM (PIECZA)

- Z chwilą wydania orzeczenia o ustanowieniu RZ/umieszczeniu w RDDz prowadzący rodzinną formę staje się stroną postępowania (uprawnienia strony)
- Informowanie sądu o całokształcie sytuacji dziecka, w tym jakości wzajemnych więzi między dzieckiem i rodzicami
- [Art. 572 k.p.c.](#)
- Zaspokajanie potrzeb dziecka i współdziałanie w zakresie stabilizacji sytuacji dziecka

WNIOSEK - WYMOGI FORMALNE

Art.126 k.p.c.

§ 1. Każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 2) oznaczenie rodzaju pisma;
- 3) osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
- 4) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- 5) wymienienie załączników.

INNE KATEGORIE SPRAW

- Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (GKRPA, Prokurator)
- Alimenty
- Umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym/DPS/ZOL bez zgody
- Ubezważnowolnienie (Wydział Cywilny w SO)
- Ustanowienie opieki prawnej/kurateli dla osoby ubezwłasnowolnionej

WŁADZA RODZICIELSKA – KONSEKWENCJE DLA USAMODZIELNIANEGO

WŁADZA RODZ.	ART.109 K.R.O.	ART.110 K.R.O.	ART.111 K.R.O.
Obowiązek alimentacyjny wobec rodzica	+	+	- ?
Spadkobranie po rodzicu*)	+	+	+
Rozliczenie opiekuna prawnego z majątku małoletniego	Nie dotyczy	+	+

*) Od 2015 r. dziedziczy się długi do wartości spadku

BEZPŁATNA POMOC PRAWNA I SOCJALNA

- **Ośrodki Pomocy Społecznej** – pomoc materialna (kryteria dochodowe), socjalna (bez kryteriów dochodowych)
- **Gmina** – bezpłatna pomoc prawna (kryteria pomocy „prawo dla ubogich” od 2019 r.):
<https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/>
- **PCPR** – praca socjalna, pomoc prawna
- **Organizacje pozarządowe**

BEZPŁATNA POMOC PRAWNA I SOCJALNA

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/>. The browser's address bar contains the URL and a search field labeled "Wyszukaj...". The page title is "Darmowa Pomoc Prawna". The browser's taskbar shows several open tabs, including "BZWBK24 internet BZ WBK", "Strona wylogowania - Klie...", "Fundacja Projekt ROZ - ro...", "Krajowa Szkoła Sądowict...", "Koalicja na rzecz Rodzinnej...", and "Logowanie - Raiffeisen Ban...".

The website header features the text "darmowa pomoc prawna" in white, followed by three gear icons containing a blue paragraph symbol (§), a yellow email symbol (@), and a red graduation cap. To the right is the logo of the Ministry of Justice (MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI) with the website address www.ms.gov.pl. Below the header is a navigation menu with the following items: "EDUKACJA PRAWNA", "KONTAKT", "MAPA PUNKTÓW", "NIEODPŁATNA POMOC I PORADY", and "O USTAWIE".

The main content area features a large, semi-transparent image of an elderly man and woman smiling. Overlaid on this image is the text "DARMOWA POMOC PRAWNA I PORADNICTWO OBYWATELSKIE" in large, white, bold, uppercase letters.

At the bottom of the page, a URL is visible: <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/informacja-o-darmowej-pomocy-prawnej/news,7457,darmowa-...>. The browser's taskbar at the bottom shows the Windows logo, several application icons, a keyboard shortcut "A/C", and system tray icons for volume, network, and the time "12:06".

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

**Materiały zostały przygotowane w ramach projektu
„Usamodzieleni finansowo – szkolenia dla osób działających na rzecz dzieci w pieczy zastępczej oraz ich rodzin
biologicznych” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.**

**Wydawca:
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Małopolska Szkoła Administracji Publicznej**

Kraków 2019 r.

**Rzeczpospolita
Polska**

**Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju**

**Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny**

